

Den nye lov om erhvervsdrivende fonde er vedtaget

Af Henrik Steffensen og Ebbe Hørting Nielsen

Kontakt

Henrik Steffensen
Telefon: 3945 3214
Mobil: 2373 2147
E-mail: hns@pwc.dk

Ebbe Hørting Nielsen
Telefon: 3945 3073
Mobil: 3038 0342
E-mail: ehn@pwc.dk

Loven moderniserer erhvervsfondsloven og tilnærmer loven til selskabsloven. Erhvervsstyrelsen bliver fondsmyndighed for de erhvervsdrivende fonde. Implementeringen af den nye lov sker af erhvervs- og vækstministeren og kan gennemføres successivt – ligeledes er der en række overgangsbestemmelser. Fremover skal de erhvervsdrivende fonde i øget omfang forholde sig til begrebet ”god fondsledelse” og der kommer fokus på uddelinger og vederlag til ledelsen. Endelig styrkes fondsmyndighedens og revisors rolle.

I [Dialog den 19. marts 2014 \(læs artiklen her\)](#), omtalte vi det netop fremsatte forslag til ny lov om erhvervsdrivende fonde. Lovforslaget er vedtaget den 3. juni 2014, og dermed er den bebudede modernisering af erhvervsfondslovgivningen, svarende til reformen af selskabslovgivningen i 2009, blevet gennemført.

Ændringer i forhold til det oprindelige lovforslag

I forhold til det oprindeligt fremsatte lovforslag (L 154 af den 12. marts 2014) indeholder den vedtagne lov nogle få ændringer, hvoraf én påkalder sig særlig opmærksomhed, idet det af § 24, stk. 1 nu fremgår, at fondsmyndigheden for alle erhvervsdrivende fonde udøves af Erhvervsstyrelsen. Ifølge det oprindelige lovforslag kunne erhvervsdrivende fonde, hvis hovedformål hørte under justitsministeriets forretningsområde, eller såfremt fonden havde flere ligestillede formål, der ikke hørte under samme minister, fortsat vælge Civilstyrelsen som fondsmyndighed.

Denne ændring indebærer, at fondsmyndigheden for de erhvervsdrivende fonde, der i dag har Civilstyrelsen som fondsmyndighed ved lovens ikrafttræden (ingen overgangsbestemmelse) overgår til Erhvervsstyrelsens fondsmyndighedskompetence. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at man forventer både sagsbehandlingsmæssige og administrative fordele ved at samle fondsmyndigheden hos Erhvervsstyrelsen, hvor også forvaltningen af selskabsloven hører hjemme.

Ændring af vedtægtsbestemmelser om formål eller uddelinger og ved fondens likvidation kræver dog stadig Civilstyrelsens samtykke.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

Generelt er det overladt til erhvervs- og vækstministeren at fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det er samtidig bestemt, at forskellige dele af loven kan træde i kraft på forskellige tidspunkter, hvilket skal ses i sammenhæng med, at en række af de nye bestemmelser nødvendiggør ændringer i Erhvervsstyrelsens it-system.

Dette forventes at være på plads i sommeren 2015.

En række af ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelserne vil blive omtalt nedenfor:

- Overgangsbestemmelserne i den tidligere erhvervsfondslovs § 67, stk. 2, 2. pkt., for erhvervsdrivende fonde, der er stiftet før den 1. januar 1985, vil forblive uændrede. Der er bl.a. tale om reglerne for fondes navn, om registrering som betingelse for retsevne, om familiemedlemmers fortrinsret og om forbud mod stifterflertal i bestyrelsen.
- Bestyrelsen skal på førstkommande bestyrelsesmøde efter lovens ikrafttræden bringe bestyrelsens sammensætning i overensstemmelse med lovens § 37, stk. 3 og 5 (forbud mod visse sammenfald af bestyrelses- og direktørposter). Igangværende udpegningsperioder skal respekteres, dog skal bestyrelsens sammensætning bringes i overensstemmelse med bestemmelsen senest 4 år efter lovens ikrafttræden.
- Eksisterende fonde er ikke omfattet af det nye forbud mod, at ledelsen i dattervirksomheder eller virksomheder, hvor fonden udøver betydelig indflydelse, udpeger medlemmer til fondens bestyrelse. Disse dattervirksomheder mv. må således gerne udpege medlemmer af fondens bestyrelse, såfremt disse alene udgør et mindretal. Såfremt dattervirksomhederne mv. må udpege mere end et mindretal af medlemmerne til fondens bestyrelse, skal dette ændres senest 2 år efter lovens ikrafttræden, således at dattervirksomhederne mv. alene kan udpege et mindretal af medlemmerne i fondens bestyrelse.
- Hvis flertallet af bestyrelsens medlemmer udgøres af ledelsesmedlemmer i fondens stiftervirksomhed, skal sammensætningen bringes i overensstemmelse med lovens § 40, stk. 2, 2. pkt., senest 2 år efter lovens ikrafttræden.
- En administrator må efter § 43 ikke være ledelsesmedlem og må ikke have en direktørs pligter og ansvar. Såfremt dette er tilfældet, skal fonden enten lade administrator registrere som direktør eller indgå aftale, som efterlever § 43. Dette skal ske senest 1 år efter lovens ikrafttræden.
- Bestyrelsen skal senest 1 år efter lovens ikrafttræden udarbejde en forretningsorden, jf. § 50.
- Bestyrelsen skal senest 1 år efter lovens ikrafttræden i vedtægten træffe beslutning om, hvorvidt formandens eller ved formandens forfald næstformandens stemme er afgørende ved stemmelighed. Efter den tidligere lov var formandens stemme afgørende ved stemmelighed, hvis ikke andet fremgik af vedtægten.
- Efter den nye lovs § 69 skal revisor udpeges af bestyrelsen for 1 år ad gangen, med mindre vedtægten bestemmer andet. En udpegningsperiode bestemt i vedtægten kan fremover alene gælde i 7 år. Såfremt dette kolliderer med ekssi-

sterende vedtægtsbestemmelser, skal disse ændres senest ved førstkommende årsregnskabsmøde efter lovens ikrafttræden.

- Fonde, der hidtil har været undergivet statslig eller kommunal revision, skal inden 2 år efter lovens ikrafttræden vælge en godkendt revisor og foretage eventuelle nødvendige ændringer af vedtægten.
- Igangværende fusioner, hvor fusionsplan ved lovens ikrafttræden er offentliggjort i Erhvervsstyrelsens it-system omfattes ikke af den nye lovs bestemmelser om fusion, men er omfattet af de hidtil gældende regler i opløsningsbekendtgørelsen.

Mulige foranstaltninger inden lovens ikrafttræden

Uanset ovenstående ikrafttrædelsesbestemmelser og den usikkerhed, der er knyttet til, hvornår erhvervs- og vækstministeren fastlægger tidspunktet (eller tidspunkterne) for lovens ikrafttræden, er der en række praktiske opgaver, som fondenes ledelser med fordel kan igangsætte allerede nu. Dette gælder fx følgende:

- Udarbejdelse af forretningsorden for bestyrelsen
- Udarbejdelse af uddelingspolitik samt stillingtagen til offentliggørelse, jf. nedenfor
- Indgåelse eller tilretning af aftale med administrator
- Sikre, at fondens registreringssystem kan levere:
 - De krævede oplysninger om transaktioner med nærtstående parter
 - De oplysninger, der skal indgå i den legatfortegnelse, som fremover skal udarbejdes, jf. nedenfor
 - Oplysninger til brug for udarbejdelse af regnskabsnote om vederlag til bestyrelse og direktion.

Særligt om uddelinger

Af betydning for erhvervsdrivende fondes årsrapport er en ny bestemmelse i årsregnskabslovens § 49, stk. 4, hvorefter uddelinger i henhold til vedtægterne skal indregnes direkte på egenkapitalen og således ikke påvirker resultatopgørelsen. Synspunktet er, at uddelinger fra fonde ligner udbytte fra selskaber, hvilket betyder, at uddelingerne skal fremgå af resultatdisponeringen. Det er som hidtil de frie midler, som fremgår af den seneste godkendte årsrapport, der kan disponeres over.

[Erhvervsstyrelsens statusbrev af 15. maj 2014 \(læs statusbrevet her\)](#) introducerer et nyt uddelingsbegreb, nemlig ”uddelingsramme”, som er det beløb, der anføres i resultatdisponeringen med tillæg af tidligere ikke forbrugte uddelinger. Uddelingsrammen er en del af den frie egenkapital. Det skal bemærkes, at begrebet alene er omtalt i det nævnte statusbrev og i spørgsmål 13, som blev stillet i forbindelse med behandlingen i Folketinget.

Når uddelingsrammen er godkendt, kan bestyrelsen begynde at udmønte uddelingerne. Hvem bestyrelsen ønsker at uddele til, kan således besluttes i løbet af året.

Der er naturligvis intet til hinder for, at hele eller en del af udmøntningen sker samtidig med godkendelse af årsrapporten.

Det må antages at i takt med, at bestyrelsen udmønter uddelingsrammen, flyttes beløbene fra uddelingsrammen til gæld, hvis ikke udbetaling sker straks.

Bestyrelsen kan formentlig også beslutte at øge uddelingsrammen efter godkendelse af årsrapporten, hvis dette besluttet på grundlag af en mellembalance. Det er dog ikke helt klart, hvorledes denne nye model benyttes i detaljer.

En anden ny bestemmelse i årsregnskabsloven er § 77b, som bestemmer, at alle bestyrelser i erhvervsdrivende fonde skal udarbejde og offentliggøre en redegørelse for fondens uddelingspolitik. Formålet er, at forbedre offentlighedens indsigt i de erhvervsdrivende fondes uddelinger. Fra bemærkningerne til lovforslaget kan nævnes:

”Uddelingspolitikken skal indeholde en eventuel udarbejdet strategi samt retningslinjer og mål, som bestyrelsen følger ved uddelinger fra fonden. Uddelingspolitikken kan ikke blot være en afskrift af vedtægten, men skal være en uddybning af, hvorledes fonden konkret forholder sig til spørgsmålet om uddelinger mv.”

Denne redegørelse skal være en del af ledelsesberetningen eller noterne. Erhvervsstyrelsen kan udstede en bekendtgørelse, hvorefter bestyrelsen kan nøjes med en henvisning fra ledelsesberetningen eller noterne til fondens hjemmeside, hvor redegørelsen er offentliggjort.

Bestyrelsen skal som led i uddelingspolitikken og med udgangspunkt i vedtægterne opdele uddelingerne i hovedkategorier og redegøre for, hvor store uddelinger, der er foretaget til de enkelte kategorier.

Denne kategorisering skal fastholdes af hensyn til muligheden for at foretage sammenligninger over en flerårig periode.

Som et supplement til uddelingspolitikken skal de erhvervsdrivende fonde udarbejde en legatarfortegnelse, der i modsætning til den mere overordnede uddelingspolitik er helt konkret med angivelse af navn mv. på den enkelte legatmodtager.

Legatarfortegnelsen indsendes til fondsmyndigheden og kan enten være en integreret del af årsrapporten, hvorved den vil blive offentliggjort, eller udarbejdes som et særskilt dokument, som ikke offentliggøres og samtidig undtages fra aktindsigt. I dette tilfælde skal den underskrives af samtlige bestyrelsesmedlemmer. Offentliggøres legatarfortegnelsen som en del af årsrapporten, er der ikke krav om opdeling af årets uddelinger i hovedkategorier.

Hvis du vil vide mere...

PwC har i sin Fondshåndbog beskrevet en lang række af de ændringer, som nu er vedtaget i den nye lov. I Fondshåndbogen er i oversigtsform vist ændringerne i forhold til den tidligere erhvervsfondslov. I Fondshåndbogen er også inkluderet modelregnskaber for erhvervsdrivende fonde og ikke-erhvervsdrivende fonde.

[Bestil eller download PwC's Fondshåndbog](#)

Udsendt juni 2014